KOMISJONI OTSUS (EL) 2018/1702,

8. november 2018,

millega kehtestatakse ELi ökomärgise kriteeriumid määrdeainetele

(teatavaks tehtud numbri C(2018) 7125 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta, ([1]) eriti selle artikli 8 lõiget 2,

olles nõu pidanud Euroopa Liidu ökomärgise komisjoniga

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel võib ELi ökomärgise anda toodetele, mille keskkonnamõju kogu toote olelusringi jooksul on väike.

(2) Määruses (EÜ) nr 66/2010 on sätestatud, et ELi ökomärgise andmise konkreetsed kriteeriumid kehtestatakse tooterühmade kaupa.

(3) Komisjoni otsusega 2011/381/EL ([2]) on kehtestatud määrdeainetele kriteeriumid ning asjaomased hindamis- ja kontrollinõuded. Komisjoni otsusega (EL) 2015/877 ([3]) pikendati nimetatud kriteeriumide ja nõuete kehtivusaega kuni 31. detsembrini 2018.

(4) 30. juunil 2017 toimus ELi ökomärgise toimivuse kontroll (REFIT), mille käigus vaadati läbi määruse (EÜ) nr 66/2010 ([4]) rakendamine ning jõuti järeldusele, et ELi ökomärgist on vaja käsitleda strateegilisemalt ning samuti on vaja lihtsustada toodete valimise kriteeriume. Kooskõlas nende järeldustega ja ELi ökomärgise komisjoniga konsulteerides on asjakohane vaadata läbi määrdeainete tooterühma kriteeriumid, võttes arvesse seni saavutatut, sidusrühmade huvi toote vastu ning tulevasi võimalusi säästlike toodete suuremaks kasutuselevõtuks ja turu nõudlust nende järele. Määrdeainete tooterühma määratlust tuleks muuta, et toote koostisele osutamise asemel osutada selle funktsionaalsusele. Sellega soovitakse tagada, et määratlus hõlmab selgelt kõiki asjakohaseid määrdeainete koostisi.

(5) Selleks et võtta arvesse turu hiljutist arengut ja vahepealseid tehnilisi uuendusi, on asjakohane kehtestada määrdeainete tooterühma jaoks uued ELi ökomärgise kriteeriumid. Nende kriteeriumide eesmärk peaks olema edendada selliste toodete arendamist, mis avaldavad veekeskkonnale vähe mõju, sisaldavad ohtlikke aineid piiratud koguses ning toimivad sama hästi või paremini kui turul olevad tavapärased määrdeained. Innustades kasutama paremaid tehnilisi lahendusi ja stimuleerides veelgi nõudlust ringlussevõetavate materjalide järele, tuleks nende kriteeriumidega püüda lihtsustada üleminekut ringmajanduse suurendamisele kooskõlas Euroopa strateegiaga plasti kohta ringmajanduses ([5]).

(6) Arvestades kõnealuse tooterühma innovatsioonitsüklit, peaksid uued kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded jääma kehtima kuni 31. detsembrini 2024.

(7) Õiguskindluse huvides tuleks otsus 2011/381/EL kehtetuks tunnistada.

([1]) ELT L 27, 30.1.2010, lk 1.

([2]) Komisjoni 24. juuni 2011. aasta otsus 2011/381/EL, millega kehtestatakse määrdeainetele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 169, 29.6.2011, lk 28).

([3]) Komisjoni 4. juuni 2015. aasta otsus (EL) 2015/877, millega muudetakse otsuseid 2009/568/EÜ, 2011/333/EL, 2011/381/EL, 2012/448/EL ja 2012/481/EL, et pikendada teatavatele toodetele ELi ökomärgise andmise ökoloogiliste kriteeriumide kehtivust (ELT L 142, 6.6.2015, lk 32).

([4]) Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 66/2010 (ELi ökomärgise kohta) rakendamise läbivaatamise kohta (COM(2017) 355).

([5]) COM(2018) 28 final.

(8) Tootjatele, kelle toodetud määrdeainetele on antud ELi ökomärgis vastavalt otsuses 2011/381/EL sätestatud kriteeriumidele, tuleks ette näha üleminekuperiood, et neil oleks piisavalt aega viia oma tooted vastavusse läbivaadatud kriteeriumide ja nõuetega. Kindla aja jooksul pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist tuleks tootjatel lubada esitada taotlusi kas otsusega 2011/381/EL kehtestatud kriteeriumide või käesoleva otsusega kehtestatud läbivaadatud kriteeriumide alusel. Kui ELi ökomärgis anti otsusega 2011/381/EL kehtestatud kriteeriumide alusel, ei tohiks selle märgise kasutamist lubada pärast 31. detsembrit 2019.

(9) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on vastavuses määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 16 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Tooterühma „määrdeained“ kuuluvad kõik järgmiste alarühmade määrdeained:

a) täielikult keskkonda sattuvate määrdeainete alarühm, kuhu kuuluvad saeketiõlid, trossimäärded, vormimäärded, täielikult keskkonda sattuvad määrderasvad ja muud täielikult keskkonda sattuvad määrdeained;

b) osaliselt keskkonda sattuvate määrdeainete alarühm, kuhu kuuluvad masinaõlid, mida kasutatakse lahtiste mehhanismide puhul, dedvudõlid, kahetaktiliste mootorite õlid, ajutised korrosioonikaitsed ning osaliselt keskkonda sattuvad määrderasvad;

c) juhuslikult keskkonda sattuvate määrdeainete alarühm, kuhu kuuluvad hüdraulilised süsteemid, metallitöötlusvedelikud, suletud mehhanismides kasutatavad masinaõlid ning juhuslikult keskkonda sattuvad määrderasvad.

Artikkel 2

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „määrdeaine“ – toode, mis vähendab hõõrdumist, kleepumist, kuumust, kulumist või korrosiooni, kui seda kantakse eseme pinnale või kahe üksteise suhtes liikuva eseme vahele, või mis võib edasi anda mehhaanilist jõudu. Kõige tavapärasemad koostisosad on baasvedelikud ja lisaained;

2) „baasvedelik“ – määrdevedelik, mille voolavust, vananemist, määrimisvõimet ja kulumisvastaseid omadusi ning saasteainete kogunemisega seotud omadusi ei ole parandatud lisaaine(te) lisamisega;

3) „lisaaine“ – aine või segu, mille peamine eesmärk on ühe või mitme järgmise omaduse parandamine: voolavus, vananemine, määrimisvõime, kulumisvastased omadused ja saasteainete kogunemisega seotud omadused;

4) „aine“ – looduslik või tootmisprotsessi teel saadud keemiline element ja selle ühendid, kaasa arvatud stabiilsuse säilitamiseks vajalik lisaaine ja tootmisprotsessist tingitud lisand, välja arvatud mis tahes lahusti, mida on võimalik aine stabiilsust vähendamata ja selle koostist muutmata eraldada;

5) „täielikult keskkonda sattumine“ – määrdeaine vabaneb kasutamisel täielikult keskkonda;

6) „osaliselt keskkonda sattumine“ – määrdeaine vabaneb kasutamisel osaliselt keskkonda ning vabanemata osa saab tagasi võtta ümbertöötlemiseks, ringlussevõtuks või kõrvaldamiseks;

7) „juhuslik keskkonda sattumine“ – määrdeainet kasutatakse suletud süsteemis ja see võib keskkonda sattuda üksnes juhuslikult ning pärast kasutamist saab selle tagasi võtta ümbertöötlemiseks, ringlussevõtuks või kõrvaldamiseks;

8) „saeketiõli“ – määrdeaine, mida kasutatakse üht või mitut tüüpi kettsae juhtplaadi ja keti määrimiseks;

9) „trossimääre“ – määrdeaine, mida kasutatakse mitmest traadikiu kimbust moodustuva terastrossi määrimiseks;

10) „vormimääre“ – määrdeaine, mida kasutatakse ehitustööstuses, et hoida ära värskelt paigutatud tsemendi kleepumist pinnale, milleks on tavaliselt vineer, lamineeritud vineer, teras või alumiinium;

11) „määrderasv“ – tahke või pooltahke määrdeaine, mis sisaldab paksendajat baasvedeliku paksendamiseks või selle voolavuse muutmiseks;

12) „masinaõli“ – määrdeaine, mis on valmistatud spetsiaalselt sõidu- ja veoautode ning muude masinate ülekannete, ülekandekastide ja diferentsiaalide jaoks;

13) „dedvudõli“ – määrdeaine, mida kasutatakse laeva dedvudseadmes;

14) „kahetaktilise mootori õli“ – määrdeaine, mida kasutatakse kahetaktilistes mootorites;

15) „ajutine korrosioonikaitse“ – määrdeaine, mis kantakse õhukese kihina metallpinnale, et kaitsta seda kokkupuute eest vee ja hapnikuga;

16) „hüdraulilised süsteemid“ – määrdeaine, mille abil toimub hüdraulilises seadmes jõuülekanne;

17) „metallitöötlusvedelik“ – määrdeaine, mida kasutatakse metallitöötlusprotsessides, nagu lõikamine ja vormimine, ning mille peamised ülesanded on jahutamine, hõõrdumise vähendamine, metalliosakeste kõrvaldamine ning töödeldavate esemete, töövahendi ja tööpingi kaitsmine korrosiooni eest.

Artikkel 3

Et tootele saaks anda ELi ökomärgise määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel, peab määrdeaine kuuluma käesoleva otsuse artiklis 1 kindlaks määratud tooterühma „määrdeained“ ja vastama käesoleva otsuse lisas sätestatud kriteeriumidele ning asjaomastele hindamis- ja kontrollinõuetele.

Artikkel 4

Tooterühmale „määrdeained“ kehtestatud kriteeriumid ning asjaomased hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad kuni 31. detsembrini 2024.

Artikkel 5

Haldusotstarbel omistatakse tooterühmale „määrdeained“ kood „027“.

Artikkel 6

Otsus 2011/381/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 7

1. Olenemata artiklist 6 hinnatakse tooterühma „määrdeained“ kuuluvatele toodetele ELi ökomärgise andmise taotlusi, mis on esitatud enne käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeva, vastavalt otsuses 2011/381/EL sätestatud tingimustele.

2. Tooterühma „määrdeained“ kuuluvatele toodetele ELi ökomärgise andmise taotlused, mis esitatakse kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeva, võivad olla koostatud kas otsuses 2011/381/EL või käesolevas otsuses sätestatud kriteeriumide alusel. Kõnealuseid taotlusi hinnatakse vastavalt kriteeriumidele, mille alusel taotlus on koostatud.

3. Kui ökomärgis antakse otsuses 2011/381/EL sätestatud kriteeriumide alusel, võib kõnealust ökomärgist kasutada kuni 31. detsembrini 2019.

Artikkel 8

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 8. november 2018

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Karmenu VELLA

LISA

RAAMTINGIMUSED

EUROOPA LIIDU ÖKOMÄRGISE KRITEERIUMID

Määrdeainetele ELi ökomärgise andmise kriteeriumid

KRITEERIUMID

1. Keelatud või piirangutega lubatud ained
2. Lisatingimused veekeskkonda ohustava mürgisuse kohta
3. Biolagunevus ja bioakumuleerumisvõime
4. Nõuded taastuvate koostisosade kohta
5. Nõuded pakendile/mahutile
6. Tehnilise taseme miinimumnõuded
7. Teave tarbijatele kasutamise ja kõrvaldamise kohta
8. ELi ökomärgisel esitatav teave

HINDAMINE JA KONTROLLIMINE

a) **Nõuded**

Iga kriteeriumi juures on esitatud konkreetsed hindamis- ja kontrollinõuded.

Kui taotlejalt nõutakse kõnealustele kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks pädevatele asutustele kinnituste, dokumentide, analüüsitulemuste, katsearuannete või muude tõendite esitamist, võivad need vajaduse korral pärineda taotlejalt ja/või tema tarnija(te)lt.

Pädevad asutused tunnustavad eeskätt tunnistusi, mille on välja andnud asutused, mis on akrediteeritud vastavalt katse- ja kalibreerimislaborite asjakohasele harmoneeritud standardile (katse- ja kalibreerimislaborite pädevuse üldnõuded (ISO/IEC 17025:2005)) või vastavalt hea laboritava põhimõtetele; ning kontrollimist, mille on teinud asutused, mis on akrediteeritud tooteid, protsesse ja teenuseid sertifitseerivate asutuste jaoks kehtestatud asjakohase ühtlustatud standardi kohaselt. Akrediteerimine toimub kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 765/2008 ([1]).

Vajaduse korral võib kasutada ka muid katsemeetodeid kui need, mis on iga kriteeriumi jaoks esitatud, kui taotlust hindav pädev asutus aktsepteerib nende samaväärsust.

Vajaduse korral võib pädev asutus nõuda tõendavaid dokumente ning teha sõltumatuid kontrolle või kohapealseid külastusi.

Eeltingimusena peab toode vastama kõigile selles riigis või nendes riikides kohaldatavatele õiguslikele nõuetele, kus toode kavatsetakse turule lasta. Taotleja peab kinnitama toote vastavust sellele tingimusele.

Määrdeainete klassifitseerimise loetelu, mis on kättesaadav ELi ökomärgise veebilehel, ([2]) sisaldab aineid ja kaubamärke, mida pädev asutus on hinnanud käesolevas otsuses esitatud asjaomaste nõuete suhtes, ja neid andmeid saab taotlemisprotsessis otse kasutada.

ELi ökomärgise mõne pädeva asutuse väljaantud deklaratsiooni nõuete täidetuse kohta võib taotlemisprotsessis otse kasutada.

Pädevale asutusele tuleb esitada loetelu kõikidest taotlusekohasele määrdeainele kavatsetult lisatud ainetest ja/või selles kavatsetult keemilise reaktsiooniga moodustatud ainetest, mida on lõpptootes 0,010 massiprotsenti või enam, märkides nende kaubanimed (kui on olemas), keemilised nimetused, CASi numbrid, kasutatavad kogused, otstarbe ja vormid lõpptoote koostises. Kõik nanomaterjali kujul esinevad koostisained märgitakse loendis selgelt, lisades sulgudes sõna „nano“.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

([2]) http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/.

Iga loetletud koostisaine kohta esitatakse ohutuskaart vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006 ([1]). Kui üksikaine kohta ei ole ohutuskaarti saadaval, sest aine on osa segust, esitab taotleja segu ohutuskaardi.

b) **Mõõtmispiirid**

Lõpptoode ja koostisained, mis on taotlusekohasele määrdeainele kavatsetult lisatud ja/või selles kavatsetult keemilise reaktsiooniga moodustatud, peavad vastama ökoloogilistele kriteeriumidele, nagu on osutatud igas kriteeriumis.

Lisaks sellele peab kõigi selliste deklareeritud ainete üldsisaldus, mille kohta formuleeritud kriteeriume 2 ja 3 ei kohaldata, jääma alla 0,5 massiprotsendi.

Märkus. Juhul kui määrderasva saab kasutada nii täielikult keskkonda sattuva määrdeainena kui ka osaliselt keskkonda sattuva määrdeainena, kohaldatakse (nagu mitmeotstarbeliste määrderasvade puhul) täielikult keskkonda sattuvate määrdeainete alarühma kriteeriume. Juhul kui määrderasva saab kasutada osaliselt keskkonda sattuva määrdeainena ja juhuslikult keskkonda sattuva määrdeainena, kuid mitte täielikult keskkonda sattuva määrdeainena, kohaldatakse osaliselt keskkonda sattuva määrdeainete alarühma kriteeriume.

Avatud mehhanismides kasutatavate masinaõlide puhul kohaldatakse osaliselt keskkonda sattuvate määrdeainete alarühma kriteeriume, suletud mehhanismides kasutatavate masinaõlide puhul kohaldatakse juhuslikult keskkonda sattuvate määrdeainete alarühma kriteeriume. Juhul kui masinaõli saab kasutada mõlemat tüüpi mehhanismides, kohaldatakse osaliselt keskkonda sattuvate määrdeainete alarühma kriteeriume.

1. KRITEERIUM – KEELATUD VÕI PIIRANGUTEGA LUBATUD AINED

Ohutuskaartides deklareeritud 1. kriteeriumile vastavad lisandid, mida on lõpptootes 0,010 % või enam, peavad vastama samadele nõuetele kui kavatsetult lisatud ained.

1.a) **Ohtlikud ained**

i) Lõpptoode

Lõpptoodet ei klassifitseerita kooskõlas ühegi tabelis 1 esitatud ohulausega.

ii) Ained

Aineid, mis vastavad tabelis 1 loetletud ohulausetega klassifitseerimise kriteeriumidele, ei tohi lõpptootesse kavatsetult lisada või neid ei tohi selles moodustuda, nagu on määratletud vastavate piirnormidega.

Kui vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008 ([2]) artiklile 10 on kindlaks määratud kontsentratsiooni rangemad, üldised või konkreetsed piirnormid, siis on need ülimuslikud.

Tabel 1

Piiratud ohulaused

Ohulause	Piirnorm
H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte	≤ 0,010 massiprotsenti ainet lõpptootes
H350 Võib põhjustada vähktõbe	
H350i Sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe	
H360F Võib kahjustada viljakust	

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ,(ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

Ohulause	Piirnorm
H360D Võib kahjustada loodet	
H360FD Võib kahjustada viljakust. Võib kahjustada loodet	
H360Fd Võib kahjustada viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	
H360Df Võib kahjustada loodet. Arvatavasti kahjustab viljakust	
H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte	
H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe	
H361f Arvatavasti kahjustab viljakust	
H361d Arvatavasti kahjustab loodet	
H361fd Arvatavasti kahjustab viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	
H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last	
H300 Allaneelamisel surmav (suukaudne)	
H310 Nahale sattumisel surmav (nahakaudne)	
H330 Sissehingamisel surmav (sissehingamisel)	
H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav	≤ 0,5 × lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H304 puhul
H301 Allaneelamisel mürgine	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H301 puhul
H311 Nahale sattumisel mürgine	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H311 puhul
H331 Sissehingamisel mürgine	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H331 puhul
EUH070 Silma sattumisel mürgine	≤ 0,010 massiprotsenti ainet lõpptootes
H370 Kahjustab elundeid	
H372 Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	
H371 Võib kahjustada elundeid	
H373 Võib kahjustada elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H373 puhul
H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust	≤ 0,010 massiprotsenti ainet lõpptootes
H336 Võib põhjustada unisust või peapööritust	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H336 puhul
H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H317 puhul
H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi	≤ 0,010 massiprotsenti ainet lõpptootes
H314 Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H314 puhul

Ohulause	Piirnorm
H315 Põhjustab nahaärritust	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H315 puhul
H318 Põhjustab raskeid silmakahjustusi	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H318 puhul
H319 Põhjustab tugevat silmade ärritust	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H319 puhul
H400 Väga mürgine veeorganismidele	≤ 0,5 × lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H400 puhul
H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	≤ 0,5 × lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H410 puhul
H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm H412 ja H413 puhul
H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime	
H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet	
H420 Kahjustab rahvatervist ja keskkonda, hävitades kõrgatmosfääris asuvat osoonikihti	≤ 0,010 massiprotsenti ainet lõpptootes
EUH029 Kokkupuutel veega eraldub mürgine gaas	
EUH031 Kokkupuutel hapetega eraldub mürgine gaas	
EUH032 Kokkupuutel hapetega eraldub väga mürgine gaas	
EUH066 Korduv kokkupuude võib põhjustada naha kuivust ja lõhenemist	< lõpptoote klassifitseerimise piirnorm EUH066 puhul

Märkus. Kui nimetatakse lõpptoote klassifitseerimise piirnormi (või 0,5 × lõpptoote klassifitseerimise piirnormi), tuleb konkreetse(te) ohulause(te) puhul arvesse võtta kõikide klassifitseeritud ainete maksimaalset üldkontsentratsiooni.

Seda kriteeriumi ei kohaldata nende koostisainete suhtes, mida on käsitletud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 2 lõike 7 punktides a ja b, milles on sätestatud kriteeriumid kõnealuse määruse IV ja V lisaga hõlmatud ainete väljaarvamiseks registreerimise, allkasutajate ja hindamise suhtes kohaldatavatest nõuetest. Selleks et teha kindlaks, kas selline väljaarvamine kehtib, peab taotleja tegema kindlaks kõik kavatsetult lisatud/moodustatud koostisained, mille kontsentratsioon lõpptootes on 0,010 massiprotsenti või ületab selle.

1.b) **Teatavad piiratud ained**

Allpool loetletud aineid ei tohi lõpptootesse kavatsetult lisada ega seal moodustada kontsentratsioonis 0,010 massiprotsenti või üle selle:

— ained, mis on ELi veepoliitika valdkonna eritähelepanu nõudvate ainete loetelus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ ([1]) X lisas, mida on muudetud otsusega nr 2455/2001/EÜ, ([2]) või OSPARi eritähelepanu nõudvate kemikaalide nimistus (http://www.ospar.org/work-areas/hasec/chemicals/priority-action);

— orgaanilised halogeeniühendid ja nitritiühendid;

— metallid või metalliühendid, välja arvatud naatriumi-, kaaliumi-, magneesiumi- ja kaltsiumiühendid. Paksendajate puhul võib kasutada ka liitiumi- ja/või alumiiniumiühendeid käesoleva otsuse lisas nimetatud muude kriteeriumidega piiratud kontsentratsioonis.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2001. aasta otsus nr 2455/2001/EÜ, millega kehtestatakse veepoliitika valdkonna prioriteetsete ainete nimistu ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (EÜT L 331, 15.12.2001, lk 1).

1.c) **Väga ohtlikud ained (VOAd)**

Lõpptoode ei tohi ühtegi kavatsetult lisatud/moodustatud ainet, mis on määratletud vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 lõikes 1 kirjeldatud korrale, mille kohaselt kehtestatakse väga ohtlike ainete kandidaatainete loetelu, sisaldada kontsentratsioonis 0,010 massiprotsenti või enam.

Hindamine ja kontrollimine

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse eespool toodud alltingimustele vastavuse kohta ja toetab seda vajaduse korral tootja kinnitusega ning järgmiste täiendavate tõenditega:

selleks et tõendada vastavust punkti 1.a alapunktile i, esitab taotleja lõpptoote ohutuskaardi;

selleks et tõendada vastavust punkti 1.a alapunktile ii, punktidele 1.b ja 1.c, tuleb taotlejal esitada:

— kavatsetult lisatud segude ohutuskaart ja andmed nende kontsentratsiooni kohta lõpptootes;

— kavatsetult lisatud ainete ohutuskaart ja andmed nende kontsentratsiooni kohta lõpptootes.

Ainete puhul, mis on vabastatud punkti 1.a alapunkti ii nõuete täitmisest (vt määruse (EÜ) nr 1907/2006 IV ja V lisa), piisab tingimustele vastamiseks taotleja sellekohasest kinnitusest.

Punkti 1.c tingimuste täitmiseks tuleb viidata taotluse esitamise päeva seisuga kõige värskemale väga ohtlike ainete loetelule.

Eespool nimetatud tõendid võib taotleja tarneahela mis tahes tarnija esitada ka otse pädevatele asutustele.

2. KRITEERIUM – LISATINGIMUSED VEEKESKKONDA OHUSTAVA MÜRGISUSE KOHTA

Taotleja tõendab vastavust, täites kas kriteeriumi 2.1 või 2.2 nõudeid.

2.1. **Nõuded määrdeainele ja selle põhikomponentidele**

Värskelt valmistatud määrdeaine ja iga põhikomponendi puhul ei tohi veekeskkonda ohustava mürgisuse kriitiline kontsentratsioon olla väiksem kui tabelis 2 osutatud väärtused.

Põhikomponent on iga aine, mis moodustab rohkem kui 5 % määrdeaine massist.

Tabel 2

Värskelt valmistatud määrdeaine ja iga põhikomponendi veekeskkonda ohustava mürgisuse väärtused

		Juhuslikult keskkonda sattuvad määrdeained	Osaliselt keskkonda sattuvad määrdeained	Täielikult keskkonda sattuvad määrdeained
Värskelt valmistatud määrdeaine mürgisus veekeskkonnale	Veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse kriitiline kontsentratsioon VÕI	> 100 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l
	Veekeskkonda ohustav krooniline mürgisus	> 10 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l
Iga põhikomponendi mürgisus veekeskkonnale	Veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse kriitiline kontsentratsioon VÕI	> 100 mg/l		
	Veekeskkonda ohustav krooniline mürgisus	> 10 mg/l		

Olemasolevad katseandmed iga põhikomponendi veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse kohta tuleb esitada kahel järgmisel troofilisel tasandil:

— koorikloomad (eelistatult vesikirbud),

— veetaimed (eelistatult vetikad).

Juhul kui veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse kohta puuduvad ühe või mõlema troofilise taseme katseandmed, aktsepteeritakse olemasolevaid veekeskkonda ohustava kroonilise mürgisuse katseandmeid koorikloomade (eelistatult vesikirpude) ja kalade troofilise taseme kohta.

QSARe võib kasutada kroonilise mürgisuse ja ägeda mürgisuse andmelünkade täitmiseks ainult ühe asjaomase troofilise taseme kohta.

Juhul kui eespool nimetatud katseandmed ei ole iga põhikomponendi kohta kättesaadavad, tehakse katse ägeda mürgisuse andmete saamiseks puuduva troofilise taseme (st koorikloomade ja/või veetaimede) kohta.

Olemasolevad katseandmed määrdeaine ägeda mürgisuse kohta veekeskkonnale tuleb esitada kolmel järgmisel troofilisel tasandil:

— koorikloomad (eelistatult vesikirbud),

— veetaimed (eelistatult vetikad),

— kalad.

Juhul kui ühe nimetatud troofilise tasandi kohta puuduvad katseandmed taotluseks esitatud määrdeaine ägeda mürgisuse kohta veekeskkonnale, aktsepteeritakse puuduva troofilise taseme puhul olemasolevaid katseandmeid kroonilise mürgisuse kohta veekeskkonnale.

Juhul kui eespool nimetatud andmed ei ole taotluseks esitatud määrdeaine kohta kättesaadavad, tehakse puuduvate troofiliste tasemete kohta katse veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse andmete saamiseks.

2.2. **Nõue iga kavatsetult lisatud või moodustatud aine kohta, mida lõpptoode sisaldab 0,10 massiprotsenti või üle selle**

Ained, mis on veekeskkonna jaoks teataval määral mürgised, on lubatud kuni kumulatiivse massikontsentratsioonini vastavalt tabelile 3.

Tabel 3

Veekeskkonda ohustava mürgisusega seotud kumulatiivsed piirnormid massiprotsentides tootes sisalduvate ainete puhul

	Kumulatiivne piirnorm (massiprotsenti lõpptootes)		
	Juhuslikult keskkonda sattuvad määrdeained	Osaliselt keskkonda sattuvad määrdeained	Täielikult keskkonda sattuvad määrdeained
Veekeskkonda ohustav äge mürgisus > 100 mg/l või Veekeskkonda ohustav krooniline mürgisus > 10 mg/l	Ei ole piiratud		
Veekeskkonda ohustav äge mürgisus > 10 kuni ≤ 100 mg/l või 1 mg/l < Veekeskkonda ohustav krooniline mürgisus ≤ 10 mg/l	≤ 10 (≤ 20 juhuslikult keskkonda sattuvate määrdeainete rühma määrderasvade puhul)	≤ 10 (≤ 15 osaliselt keskkonda sattuvate määrdeainete rühma määrderasvade puhul)	≤ 2 (≤ 10 täielikult keskkonda sattuvate määrdeainete rühma määrderasvade puhul)
Veekeskkonda ohustav äge mürgisus > 1 kuni ≤ 10 mg/l või 0,1 mg/l < veekeskkonda ohustav krooniline mürgisus ≤ 1 mg/l	≤ 2,5 (≤ 1 juhuslikult keskkonda sattuvate määrdeainete rühma määrderasvade puhul)	≤ 0,6	≤ 0,4
Veekeskkonda ohustav äge mürgisus ≤ 1 mg/l või Veekeskkonda ohustav krooniline mürgisus ≤ 0,1 mg/l	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)

(*) Segude väga mürgiste komponentide korrutustegurid määratakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1272/2008 artikliga 10, nagu on kirjeldatud kõnealuse määruse I lisa jaotises 4.1.3.5.5.5.

Iga aine (iga kavatsetult lisatud või moodustatud aine, mida on lõpptootes 0,10 massiprotsenti või enam) olemasolevad katseandmed veekeskkonda ohustava kroonilise mürgisuse kohta esitatakse mõlema troofilise taseme kohta:

— koorikloomad (eelistatult vesikirbud)

— ja kalad.

Juhul kui ühe või mõlema troofilise taseme puhul puuduvad katseandmed veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse kohta, aktsepteeritakse olemasolevaid veekeskkonnale kroonilise mürgisuse katseandmeid koorikloomade (eelistatult vesikirpude) ja veetaimede (eelistatult vetikad) troofilise taseme kohta.

QSARe võib kasutada kroonilise mürgisuse ja ägeda mürgisuse andmelünkade täitmiseks ainult ühe asjaomase troofilise taseme kohta.

Juhul kui eespool nimetatud andmed ei ole iga aine kohta kättesaadavad, tehakse katse ägeda mürgisuse andmete saamiseks puuduva troofilise taseme (st koorikloomade ja/või veetaimede) kohta.

Kriteeriumide 2.1 ja 2.2 puhul kohaldatav hindamine ja kontroll

Juhul kui taotleja viib iga aine, põhikomponendi või määrdeaine puhul läbi enesehindamise, esitab ta katsearuanded või kirjanduse andmed, sh viited, mis näitavad vastavust alltingimustele 2.1 või 2.2.

Iga aine või põhikomponendi puhul, kus hindamine põhineb kehtival dokumendil nõuetele vastavuse kohta, esitatakse koopia sellest dokumendist. Määrdeainete klassifitseerimise loetelust valitud aine või põhikomponendi andmete puhul võib hindamine põhineda loetelus esitatud teabel ja dokumente ei ole vaja esitada.

Lubatud on esitada nii mere- kui ka mageveekeskkonda käsitlevaid mürgisuse andmeid.

Veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse (olemasolevad või taotluse jaoks loodud) andmed saadakse katsetest, mis viiakse läbi vastavalt järgmistele dokumentidele:

— ISO 10253 või ISO 8692 või OECD katsesuunis 201 või komisjoni määruse (EÜ) nr 440/2008 ([1]) lisa C osa peatükk C.3 vetikate puhul,

— ISO 6341 või OECD katsesuunis 202 või määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükk C.2 vesikirpude puhul,

— ISO 7346 või OECD katsesuunis 203 või määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükk C.1 kalade puhul (kehtib üksnes kättesaadavate olemasolevate andmete kohta),

— kalade embrüotele mürgisuse (mitteloomne alternatiivne) katse vastavalt OECD katsesuunisele 236 või määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükk 49 kalade puhul (kehtib ainult siis, kui taotluse jaoks on vaja teha katse).

Tunnistatakse ainult veekeskkonda ohustavat ägedat mürgisust (72 või 96 tundi) ErC_{50} vetikate puhul, (48 tundi) EC_{50} vesikirpude puhul ja (96 tundi) LC_{50} kalade puhul.

Veekeskkonda ohustava kroonilise mürgisuse (olemasolevad) andmed saadakse katsetest, mis viiakse läbi vastavalt järgmistele dokumentidele:

— ISO 10253 või ISO 8692 või OECD katsesuunis 201 või määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükk C.3 vetikate puhul,

— määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükk C.20 või OECD katsesuunis 211 vesikirpude puhul,

— OECD katsesuunis 215 või määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükk C.14 või ISO 12890 või OECD katsesuunis 212 või määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükk C.15 või OECD katsesuunis 210 kalade puhul.

Tunnistatakse ainult kroonilise mürgisuse täheldatavat toimet mitteavaldava kontsentratsiooni (NOEC) andmeid.

Juhul kui andmelünkade täitmiseks kasutatakse QSARe, esitab taotleja sihtkemikaali jaoks loodud prognoosi. (Q)SARide tulemusi tunnistatakse ainult siis, kui taotleja esitab dokumendid rakendatud mudeli kehtivuse ja kohaldamisvaldkonna kohta.

Halvasti lahustuvate ainete või segude puhul (< 10 mg/l) võib mürgisuse määramiseks veekeskkonnas kasutada vesiekstrakti meetodit (WAF). Otseste klassifitseerimiskriteeriumidena võib veekeskkonda ohustava ägeda mürgisuse kohta kasutada määratud koormustaset LL50, mis on seotud surmava koormusega, või efektiivse koormusega seotud taset EL50, ning kroonilise mürgisuse kohta veekeskkonnale täheldatava toimeta koormusmäära NOELR. Vesiekstrakt tuleb valmistada, järgides soovitusi, mis on esitatud ühes järgmistest suunistest: ECETOCi tehnilise aruande nr 26 lisa C (1996), OECD 2002 juhised keeruliste ainete ja segude veekeskkonnale mürgisuse katsete tegemise kohta (OECD katsete ja hindamise seeria nr 23), ISO 5667-16: Vee kvaliteet - proovide võtmine - osa 16 (proovide bioloogilise testimise juhised), ASTM D6081-98 (määrdeainete veekeskkonnale mürgisuse testimise

([1]) Komisjoni 30. mai 2008. aasta määrus (EÜ) nr 440/2008, millega kehtestatakse katsemeetodid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) (ELT L 142, 31.5.2008, lk 1).

tavapraktika:). proovide ettevalmistamine ja tulemuste tõlgendamine või samaväärsed meetodid). Lisaks loetakse, et kriteeriumi nõuded on täidetud, kui on tõendatud mürgisuse puudumine aine kontsentratsioonil, mis vastab tema lahustuvusele vees.

Järgmised ained on vabastatud tingimuste 2.1 ja 2.2 täitmisest:

— aine, mis tõenäoliselt ei läbi bioloogilisi membraane, kuna tema moolmass on suurem kui 800 g/mol ja aine molekuli läbimõõt on > 1,5 nm (> 15 Å), või

— aine, mis on polümeer ja sisaldab fraktsiooni molekulmassiga alla 1 000 g/mol vähem kui 1 %, või

— aine, mis on vees raskesti lahustuv (lahustuvus vees on < 10 μg/l).

Ainete lahustuvus vees määratakse vajaduse korral vastavalt OECD katsesuunisele 105 või määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa A osa peatükile A.6 või samaväärsete katsemeetoditega.

Polümeeri alla 1 000 g/mol molekulmassiga fraktsiooni sisaldus määratakse vastavalt määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa A osa peatükile A.19 või OECD katsesuunisele 119 või samaväärsete katsemeetoditega.

3. KRITEERIUM – BIOLAGUNEVUS JA BIOAKUMULEERUMISVÕIME

Orgaaniliste ühendite biolagunevuse ja bioakumuleerumisvõime nõudeid tuleb täita iga kavatsetult lisatud või moodustatud aine puhul, mille kontsentratsioon lõpptootes on 0,10 massiprotsenti või ületab selle.

Määrdeaine ei tohi sisaldada aineid, mis on nii biolagunematud kui ka bioakumuleerumisvõimelised. Siiski võib määrdeaine sisaldada ühte või mitut ainet, mis on teatud määral lagunevad ja bioakumuleerumisvõimelised või tegelikult bioakumuleeruvad, kuni tabelis 4 nimetatud kumulatiivse massikontsentratsioonini.

Tabel 4

Tootes sisalduvate ainete biolagunevuse ja bioakumuleerimisvõimega seotud kumulatiivsed piirnormid massiprotsentides

	Juhuslikult keskkonda sattuvad määrdeained	Osaliselt keskkonda sattuvad määrdeained	Täielikult keskkonda sattuvad määrdeained	Määrderasvad (Juhuslikult/osaliselt/täielikult keskkonda sattuvad määrdeained)
Aeroobselt kergesti biolagunev	> 90	> 75	> 95	> 80
Aeroobselt loomupäraselt biolagunev	≤ 10	≤ 25	≤ 5	≤ 20
Biolagunematu ja bioakumuleerumatu	≤ 5	≤ 20	≤ 5	≤ 15
Biolagunematu ja bioakumuleeruv	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1

Hindamine ja kontroll

Iga aine kohta, mille hindamise viib läbi taotleja, esitatakse katsearuanded või kirjanduse andmed, sh viited biolagunevuse ja vajaduse korral bioakumuleerumisvõimelisuse kohta.

Iga aine puhul, mille hindamine põhineb kehtival dokumendil nõuetele vastavuse kohta, esitatakse ainult koopia sellest dokumendist.

Iga aine puhul, mis on valitud määrdeainete klassifitseerimise loetelust, võib hindamine põhineda kõnealuses loetelus esitatud teabel ja dokumente ei ole vaja esitada.

Biolagunevus

„**Loomuspäraselt biolagunev**“ – aine, mis saavutab järgmise lagunemise taseme:

> 70 % pärast 28 päeva loomupärase biolagunemise katse puhul või

> 20 %, kuid < 60 % pärast 28 päeva katsete puhul, mis põhinevad hapnikuvaegusel või süsihappegaasi tootmisel.

Loomupärast biolagunevust mõõdetakse kooskõlas järgmiste katsetega:

— määrus (EÜ) nr 440/2008 (lisa C osa peatükk C.9), katsemeetod OECD 302 või samaväärsed meetodid,

— hapnikutarbel või süsinikdioksiidi moodustumisel põhinevad katsed: määrus (EÜ) nr 440/2008 (lisa C osa peatükk C.4), katsemeetodid OECD 306, OECD 310 või samaväärsed meetodid.

„**Kergesti biolagunev**“ – tinglik selliste kemikaalide klassifikatsioon, mis on läbinud konkreetsed kindlaksmääratud sõeluuringud lõpliku biolagunevuse kohta; need katsed on nii ranged, et võib eeldada, et veekeskkonnas aeroobsetes tingimustes biolagunevad need ühendid kiiresti ja täielikult. Aineid peetakse keskkonnas kiiresti lagunevaks, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

1) 28-päevastes biolagunevuse uuringutes on saadud vähemalt järgmised lagunevuse tasemed:

   — lahustunud orgaanilisel süsinikul põhinevad katsed: 70 %;

   — hapnikutarbel või süsinikdioksiidi moodustumisel põhinevad katsed: 60 % teoreetiliselt võimalikust.

   Need biolagunevuse tasemed tuleb saavutada 10 päeva jooksul pärast lagunemise algust; selleks algusmomendiks loetakse aega, kui 10 % ainest on lagunenud, välja arvatud juhul, kui aine on määratud tundmatu või muutuva koostisega, kompleksete reaktsioonisaaduste või bioloogilist päritolu materjalidena (UVCB) või keerulise, mitut koostisosa sisaldava ainena, mis on struktuurilt sarnaste koostisosadega. Sellisel juhul ning piisavate põhjenduste olemasolul võib 10-päevase ajavahemiku tingimusest loobuda ja kasutada 28-päevast ajavahemikku; või

2) juhtudel, kui on kättesaadavad üksnes andmed BHT ja KHT kohta, peab BHT5 ja KHT suhe olema ≥ 0,5; või

3) kui on olemas muud veenvad teaduslikud tõendid selle kohta, et aine veekeskkonnas laguneb (biootiliselt ja/või abiootiliselt) tasemeni > 70 % 28-päevase ajavahemiku jooksul.

Kiiret biolagunevust mõõdetakse kooskõlas järgmiste katsetega:

— määrus (EÜ) nr 440/2008 (lisa C osa peatükk C.4, C osa peatükk C.5 koostoimes lisa C osa peatükkidega C.6 ja C.42), katsemeetodid OECD 301, OECD 306, OECD 310 või samaväärsed meetodid.

Märkus. Selle kriteeriumi raames ei pea tingimata kasutama 10-päevase akna põhimõtet. Kui aine saavutab biolagunemise taseme 28 päeva jooksul, kuid mitte 10-päevase akna jooksul, võetakse aluseks aeglasem biolagunevuse määr.

„**Biolagunematu**“ – aine, mis ei vasta lõpliku ega loomuspäraselt biolaguneva aine kriteeriumidele.

Taotleja võib aine biolagunevuse hindamiseks kasutada ka võrdlusandmeid. Võrdlusandmete kasutamine aine biolagunevuse hindamiseks on aktsepteeritav ainult juhul, kui võrdlusaine erineb tootes kasutatud ainest ainult ühe toimerühma või fragmendi võrra. Kui võrdlusaine on kergesti või loomupäraselt biolagunev ja toimerühmal on positiivne mõju aeroobsele biolagunemisele, võib taotlusekohast ainet samuti käsitada kergesti või loomupäraselt biolagunevana. Toimerühmad või fragmendid, millel on positiivne mõju biolagunevusele, on: alifaatne ja aromaatne alkohol [-OH], alifaatne ja aromaatne hape [-C(= O)-OH], aldehüüd [-CHO], ester [-C(= O)-O-C], amiid [-C(= O)-N või -C(= S)-N]. Esitada tuleks piisav ja usaldusväärne dokumentatsioon võrdlusainega läbiviidud katsete kohta. Kui võrreldakse eespool nimetamata fragmendiga, tuleks esitada piisav ja usaldusväärne dokumentatsioon kõnealuse toimerühma positiivse mõju kohta struktuurilt sarnaste ainete biolagunevusele.

Bioakumuleeruvus

Bioakumuleeruvusvõimet ei ole vaja kontrollida, kui ainel on mõni järgmistest omadustest:

— moolmass on üle 800 g/mool ja molekuli läbimõõt on > 1,5 nm (> 15 Å) või

— oktanooli-vee jaotuskoefitsiendi logaritmi ehk log K_{ow} väärtus on < 3 või > 7 või

— biokontsentratsiooni tegur (BCF) on ≤ 100 l/kg või

— aine on polümeer ja sisaldab fraktsiooni molekulmassiga alla 1 000 g/mol vähem kui 1 %.

Kuna enamik määrdeainetes kasutatavatest ainetest on küllalt hüdrofoobsed, peaks biokontsentratsiooni teguri (BCF) väärtus põhinema lipiidide massiprotsendil ja tuleks tagada piisav toimeaeg. Biokontsentratsiooni tegurit (BCF) hinnatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa C osa peatükile C.13 või samaväärsete katsemeetoditega.

Oktanooli-vee jaotuskoefitsiendi logaritmi (log K_{ow}) hinnatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 440/2008 lisa A osa peatükile A.8, katsemeetodiga OECD 123 või samaväärsete katsemeetoditega. Muu orgaanilise aine kui pindaktiivse aine

(mille kohta katseandmed ei ole kättesaadavad) puhul võib kasutada arvutusmeetodit. On lubatud järgmised arvutusmeetodid: CLOGP, LOGKOW, (KOWWIN) ja SPARC. Kui osutatud arvutusmeetodiga hinnatud log K_{ow} väärtus on < 3 või > 7, siis aine ei peaks olema bioakumuleeruv.

Jaotuskoefitsiendi log K_{ow} väärtused kehtivad ainult orgaaniliste kemikaalide puhul. Anorgaaniliste ühendite, pindaktiivsete ainete ja teatavate metallorgaaniliste ühendite bioakumuleeruvuse hindamiseks tuleb biokontsentratsioonitegur mõõta.

4. KRITEERIUM – NÕUDED TAASTUVATE KOOSTISOSADE KOHTA

a) Kui konkreetsel juhul on kasutatud taastuvaid koostisosi, mis on palmiõlist või palmituumaõlist või nende derivaatidest, peab 100 massiprotsenti kasutatud taastuvatest koostisosadest täitma sellise säästva tootmise sertifitseerimissüsteemi nõudeid, mis põhineb paljude sidusrühmadega organisatsioonil, millel on laialdane liikmeskond, sh vabaühendused, tööstusettevõtted ja valitsusasutused, ja mis tegeleb mullale avaldatava keskkonnamõjuga, elurikkusega, orgaaniliste süsinikuvarudega ja loodusressursside kaitsega.

b) Juhul kui on kasutatud terminit „biotoorainel põhinev“ või „bio-määrdeaine“, peab kooskõlas standardiga EN 16807 olema biotoorainel põhineva süsiniku minimaalne sisaldus lõpptootes 25 %.

Hindamine ja kontrollimine

4. kriteeriumi punktile a vastavuse tõendamiseks esitatakse kolmanda isiku järelevalveahela sertifikaatide abil tõendid, et tootmisel kasutatud sisendmaterjalid pärinevad säästvalt majandatud istandustest. Tunnustatakse Säästliku Palmiõli Ümarlaua (RSPO) sertifikaate või samaväärse või rangema jätkusuutliku tootmissüsteemi sertifikaate, mis näitavad vastavust mõnele järgmisele tarneahela mudelile: säilinud identiteet (*identity preserved*), eraldatud (*segregation*), massi tasakaal (*mass balance*). Palmiõli ja palmituumaõli derivaatide puhul esitatakse tarneahela mudelile „raamat ja nõue“ (*book and claim*) vastavuse tõendamiseks kõige viimase aastase kauplemisperioodi jooksul RSPO PalmTrace'i süsteemis ostetud ja välja võetud RSPO arvestuspunktide summad.

4. kriteeriumi punktile b vastavuse tõendamiseks lisab taotleja lõpptoote katsearuande, mis on koostatud vastavalt standarditele EN 16807, ASTM D 6866, DIN CEN/TS 16137 (SPEC 91236), EN 16640 või EN 16785-1.

5. KRITEERIUM – NÕUDED PAKENDILE/MAHUTILE

a) Ringlusmaterjal (kohaldatakse ainult plastpakendis/-mahutis müüdavate määrdeainete puhul): plastpakend/-mahuti on vähemalt 25 % ulatuses tehtud tarbimisjärgsest plastist.

b) Konstruktsioon (kohaldatakse ainult määrdeainete puhul, mille pakend on ette nähtud eraisikutest lõpptarbijatele müümiseks): pakendil/mahutil peaks olema vastav süsteem (nt pikendussüsteem või kitsas väljavooluava), et vältida mahavalgumist kasutamise ajal.

Hindamine ja kontrollimine

Taotleja esitab järgmised tõendid, kui see on kohaldatav.

Plastpakendi/-mahuti koostis ning ringlusmaterjali ja uue materjali osakaal. Vajaduse korral lisatakse plastpakendi/-mahuti tarnijalt saadud nõuetele vastavuse kinnitus.

Tarbimisjärgne plast tähendab kodumajapidamiste või lõpptarbijatena toimivate ettevõtete, tööstuslike ja institutsionaalsete asutuste tekitatud plasti, mida ei saa enam kasutada kavandatud eesmärgil. See hõlmab turustusahelast tagastatavaid plaste.

Tarbimisjärgse plastmaterjali sisalduse arvutamine on esitatud allpool. Kuna ei ole olemas meetodeid ringlusmaterjali otseseks mõõtmiseks tootes või pakendis, kasutatakse arvutamiseks ringlusprotsessist saadud plasti massi, arvestades kadu ja muud mahaarvamist.

$X(\%) = A/P \times 100$,

kus:

X on (tarbimisjärgne) ringlusmaterjal

A on (tarbimisjärgse) ringlusplasti mass

P on pakendi/mahuti mass

Samuti tuleb esitada pakendi/mahuti konstruktsiooni kirjeldus koos fotode või tehniliste joonistega.

6. KRITEERIUM – TEHNILISE TASEME MIINIMUMNÕUDED

Määrdeaine vastab järgmistele tehnilise taseme miinimumnõuetele, mis on esitatud tabelis 5.

Tabel 5

Määrdeainete tehnilise taseme miinimumnõuded

Määrdeaine kategooria	Tehnilise taseme miinimumnõuded
Saeketiõlid	KWFi 2017. aasta katseversiooni katse või samaväärne
— Trossimäärded — Vormimäärded — Muud täielikult keskkonda sattuvad määrded — Dedvudõlid — Metallitöötlusvedelikud	„Kasutusotstarbe nõuetele vastavust“ tõendab vähemalt üks „taotleja kliendi kinnitus“
Masinaõlid	Masinaõlid (suletud mehhanismid): ISO 12925-1 või DIN 51517 (jaotis I, II või III) Masinaõlid (avatud mehhanismid): „kasutusotstarbe nõuetele vastavust“ tõendab vähemalt üks „taotleja kliendi kinnitus“.
Kahetaktilise mootori õlid	Merenduses kasutatavad kahetaktilise mootori õlid: NMMA TC-W3 Maismaal kasutatavad kahetaktilise mootori õlid: ISO 13738 (EGD)
Hüdraulilised süsteemid	ISO 15380 (tabelid 2–5) Tulekindlad hüdraulikaõlid: ISO 15380 (tabelid 2–5) + ISO 12922 (tabelid 1–3) või tehase vastastikune tunnustamine
Ajutine korrosioonikaitse	ISO/TS 12928 või „kasutusotstarbe nõuetele vastavust“ tõendab vähemalt üks „taotleja kliendi kinnitus“.
Määrderasvad	Ajutise korrosioonikaitse määrderasvad: ISO/TS 12928 või „kasutusotstarbe nõuetele vastavust“ tõendab vähemalt üks „taotleja kliendi kinnitus“. Suletud mehhanismide määrderasvad: DIN 51826 Rull-laagrite, lihtlaagrite ja liugpindade määrderasvad: DIN 51825 Kõik muud määrderasvad: ISO 12924 või „kasutusotstarbe nõuetele vastavust“ tõendab vähemalt üks „taotleja kliendi kinnitus“.

Märkus. Mitmeotstarbelisi määrderasvasid, mille võimalik kasutus hõlmab ülal esitatud konkreetseid rakendusvõimalusi, katsetatakse vastavalt asjaomase täpsustatud rakendusvõimaluse vastavale konkreetsele katsele.

Hindamine ja kontrollimine

Taotleja esitab sellele kriteeriumile vastavuse kohta kinnituse ja toetab seda vajaduse korral katsete tulemustega.

Hüdrauliliste süsteemide puhul osutatakse toote teabelehel, milliseid elastomeere on testitud.

Taotleja kliendi kinnitus on klientide poolt teatava toote kohta välja antud kiri/dokument/avaldus, millega kinnitatakse, et toode vastab oma spetsifikatsioonile ja töötab kavandatud kasutamisel nõuetekohaselt.

7. KRITEERIUM – TEAVE TARBIJATELE KASUTAMISE JA KÕRVALDAMISE KOHTA

Määrdeainete puhul, mis on ette nähtud eraisikutest lõpptarbijatele müümiseks, esitatakse pakendil/mahutil (tekstina või piktogrammina) järgmine teave (samaväärne tekst on lubatud):

„Vältige kasutamata toote sattumist keskkonda“,

„Toote jäägid ja pakend/mahuti tuleb kõrvaldada selleks ettenähtud kogumiskohas“.

Hindamine ja kontrollimine

Taotleja esitab toote mahuti/pakendi või selle kunstilise kujunduse kohta näidise, millel on ülaltoodud teave.

8. KRITEERIUM – ELI ÖKOMÄRGISEL ESITATAV TEAVE

Valikuline tekstiväljaga märgis võib sisaldada järgmist teksti:

a) „Vähem keskkonda sattuvaid ohtlikke aineid“

b) „Kontrollitud tulemus“

c) „Kasutatud on x% sertifitseeritud taastuvaid koostisaineid“ (kui see on asjakohane) ([1]).

Tekstiväljaga vabatahtliku märgise kasutamise juhised on esitatud pealkirja „Ökomärgise logo kasutamise juhised“ all järgmisel veebisaidil:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab märgise näidise. Kui teabe esitamisel kasutatakse valikut c, esitab taotleja sertifitseeritud taastuva(te) koostisosa(de) sisalduse kohta asjakohase(d) sertifikaadi(d).

([1]) Kui kasutatakse sertifitseeritud taastuvaid koostisaineid, olenemata biomassi liigist (nt raps, päevalill, soja jne), võib märkida sertifitseeritud koostisainete kogusisalduse.